Kommerskollegium
National Board of Trade Sweden

Enheten för EU:s handelspolitik
Heidi Lund

Välj ett objekt.
2026-10-13 Dnr 2026/02053-3

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kommerskollegiums remissvar angående kommissionens förslag till en förordning om innovation

Er ref: KN2026/01835

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Vi har tagit emot Europeiska kommissionens förslag till en förordning om innovation för synpunkter och vill lämna följande synpunkter.

Generella synpunkter
Kommerskollegium välkomnar åtgärder som kan minska fragmenteringen på den inre marknaden och förbättra innovativa företags möjligheter att kommersialisera och skala upp sin verksamhet över gränserna och på så sätt adressera de strukturella hinder som finns i innovationslivscykeln. EU-regler bör samtidigt utformas så att de förenklar snarare än ökar den samlade regelbördan, upprätthåller likvärdiga konkurrensvillkor och är förenliga med EU:s internationella handelsåtaganden.

Offentlig upphandling
Kommerskollegium noterar att förslaget i stora delar berör upphandlingsfrågor. En central bestämmelse i denna del är artikel 11, som reglerar vilka länder vars leverantörer ska ges tillträde till FoU-upphandlingar. Det är positivt att det i artikel 11.4 ges möjlighet för upphandlande myndigheter att inkludera leverantörer från tredjeländer som EU har upphandlingsåtaganden mot, men där de relevanta avtalen inte innehåller några åtaganden just inom FoU-upphandlingar.

Bestämmelser om att exkludera tredjeländer och EU:s internationella upphandlingsåtaganden
Kommerskollegium ser potentiella problem med de befogenheter som ges i artikel 11.2, dvs. att exkludera tredjeländer från marknadstillträde, då detta riskerar att bryta mot EU:s upphandlingsåtaganden i frihandelsavtal och enligt WTO-avtalet om offentlig upphandling (Government Procurement Agreement, ”GPA”). Ett sådant exempel är möjligheten att exkludera tredjeländer med hänvisning till att de inte har gett nationell behandling till EU-baserade FoU-tjänster eller leverantörer. Om EU har åtagit sig att ge tillträde till sådana tjänster enligt GPA eller i ett frihandelsavtal, men

det andra landet inte har åtagit sig att ge tillträde till dessa tjänster i relevant avtal har EU inte rätt att kräva nationell behandling för sådana tjänster och leverantörer av dessa tjänster.

Det är positivt att det i artikel 11.2 st.1 anges att kommissionens delegerade akter om exkluderande av tredjeländer ska göras på ett sätt som är förenligt med EU:s internationella åtaganden. Kommerskollegium vill dock i denna del lyfta att det inte finns något generellt undantag i GPA som tillåter att medlemmar ensidigt suspenderar sina åtaganden i avtalet på grund av bristande reciprocitet.

Bestämmelser om leverantörers ursprung i offentlig upphandling
Kommerskollegium har i tidigare yttranden[1] som rör föreslagna bestämmelser på upphandlingsområdet lyft svårigheten i att bestämma leverantörers ursprung. Kollegiet har i dessa yttranden även fört fram att det är önskvärt med en enhetlig metod för att bestämma leverantörers ursprung i upphandlingssammanhang, och att denna metod med fördel utgår ifrån ett upphandlingsrättsligt regelverk, som t.ex. i EU:s instrument för internationell upphandling, IPI-förordningen. Det är också denna metod som föreslås i Kommissionens förslag till EU:s nya upphandlingsförordning, Public Procurement Act. Kommerskollegium ser därför positivt på att metoden i artikel 12 i den föreslagna förordningen för att bestämma leverantörers ursprung motsvarar metoden i artikel 3.1 i IPI-förordningen.

En reglering som endast tar sikte på en leverantörs ursprung träffar däremot inte situationer där leverantören anlitar underleverantörer eller tillhandahåller produkter från tredjeland.[2] Utifrån dessa aspekter ser Kommerskollegium därför positivt på att förslaget även omfattar bestämmelser i artikel 11.5 som tar sikte på underleverantörernas ursprung, eftersom det annars finns risk för kringgående av regleringen om vilka tredjeländer som ges marknadstillträde till FoU-upphandlingar.

Gränsöverskridande upphandlingar inom EU
En positiv aspekt är att förslaget innehåller bestämmelser som främjar gemensamma och gränsöverskridande upphandlingar inom EU. Detta kan medföra större och mer attraktiva kontrakt, vilket kan locka fler leverantörer och därmed öka utbudet i upphandlingar inom EU.

Immateriella tillgångar, standarder och den inre marknaden
FoU-upphandling bör skapa efterfrågan på innovativa lösningar utan att låsa teknikval eller skapa nya handelshinder. Standardisering och interoperabilitet ska därför integreras tidigt och strategiskt, bygga på öppna, europeiska och internationella lösningar när de är relevanta, och utformas så att även SME, startups och forskningsaktörer kan delta.

Vi ser vidare positivt på förslagets ambition att underlätta värdering, finansiering och kommersialisering av immateriella tillgångar inom EU. Ett gemensamt ramverk kan bidra till minskad fragmentering och lägre transaktionskostnader samt förbättra

[1] Se t.ex. dnr 2026/00107-2 s. 3 och dnr 2026/01899-2 s. 15 f.
[2] Ds 2025:29, Tredjelandsleverantörers tillträde till upphandlingsförfaranden, s. 155 f.

innovativa företags möjligheter att få tillgång till finansiering och skala upp på den inre marknaden.

EU:s kompetenscentrum för immaterialrättsbaserad finansiering och kommersialisering av immateriella tillgångar (Art. 32)
Vi välkomnar att det frivilliga unionsramverket för värdering och informationsutlämnande av immateriella tillgångar ska bygga vidare på International Valuation Standards och kompletteras med ändamåls- och sektorsspecifik vägledning. Detta minskar risken för onödiga parallella EU-lösningar och kan förbättra jämförbarheten på den inre marknaden.

Vi anser samtidigt att befogenheten att anta tekniska specifikationer bör avgränsas tydligt till interoperabilitet, gemensamma dataformat, struktur och jämförbarhet i informationsutlämnande samt andra rent tekniska genomförandefrågor. Specifikationerna bör inte innebära harmonisering av substantiella värderingsmetoder eller ersätta professionella bedömningar inom det frivilliga ramverket.

Vi noterar att formuleringen under 32.3 ”The Commission shall, by means of implementing acts, lay down common technical standards” verkar vara felaktig. Här blandas två skilda kategorier ihop: standarder som utvecklas inom det privata, konsensusbaserade standardiseringssystemet, och tekniska krav/specifikationer som kommissionen själv fastställer i en rättsakt. Det som kanske avses är common specifications, som kommissionen numera kan anta som reservlösning när harmoniserade standarder inte är tillgängliga.

FoU-kontrakt och stödtjänster – bedömning enligt WTO:s subventionsregler
Kommerskollegium anser att FoU-kontrakt och stödtjänster enligt förslaget bör bedömas utifrån tillämpliga WTO-regler. Åtgärder som innebär ett finansiellt bidrag från det offentliga och ger mottagaren en förmån jämfört med marknadsvillkor kan utgöra subventioner enligt WTO:s avtal om subventioner och utjämningsåtgärder, vars discipliner avser varuhandel. För åtgärder som påverkar tjänstehandeln behöver även tillämpliga åtaganden enligt WTO:s allmänna tjänstehandelsavtal beaktas, särskilt beträffande diskriminerande behandling. Subventioner är inte automatiskt WTO-stridiga, men något generellt undantag för FoU-subventioner finns inte i WTO:s avtal om subventioner och utjämningsåtgärder.

Vi vill särskilt uppmärksamma artikel 17, som premierar bland annat användning av EU-utvecklad teknik och verksamhet som utförs inom EU. Om tilldelningen av ett kontrakt som innebär en subvention villkoras av användning av EU-producerade varor framför importerade varor kan förbudet mot importsubstitutionssubventioner i artikel 3.1(b) i WTO:s avtal om subventioner och utjämningsåtgärder aktualiseras. Förbudet gäller även när sådan användning är ett av flera villkor för subventionen och kräver inte att negativa handelseffekter påvisas. Det behöver därför klarläggas om kriterierna innebär en sådan villkorlighet. EU-utvecklad teknik är dock inte nödvändigtvis EU-producerade varor, och krav på att utföra FoU inom EU innebär inte i sig ett förbjudet villkor.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Nils Norell i närvaro av ämnesrådet Heidi Lund, föredragande. I den slutliga handläggningen har även ämnesrådet Anna Sabelström och utredarna Sophie Berner-Eyde, Louise Corselli och Isaac Ouro-Nimini Hansen deltagit.

Nils Norell
Enhetschef

Heidi Lund
Ämnesråd